

Lukas 12: 13-21 – De rijke dwaas

Nood leert bidden! U kent ongetwijfeld die uitspraak wel. Vaak wordt dan ook meteen daarop gezegd dat in oorlogstijd de kerken vol zaten. Als volk ervoeren we nood, gevaar, armoede, gevaar. En ja, dan ga je wel bidden. En toch heeft de economische crisis die wij de afgelopen jaren hebben ervaren er niet toe geleid dat de kerken voller liepen. Hoe komt dat? Er worden mensen ontslagen, bedrijven gingen failliet. Er kwam ook nu toch nood onder de mensen? Ik denk dat het antwoord vrij simpel is. Mensen zoeken de antwoorden allang niet bij God, maar in het geld. Het geld moet de crisis stoppen. Als de huizenprijzen maar stijgen, als de consumenten maar weer geld gaan uitgeven, als de economie maar weer in de lift zit, dan gaan het beter. We vertrouwen voor ons geluk meer op de economie dan op God. Geluk is te koop. Het gaat over bezit, koopkracht, auto's en vakanties. Toch is er weinig verband tussen geld en geluk. Alleen in uiterste vorm. Heel weinig geld maakt ongelukkig en heel veel geld ook. Maar daar tussen in is je geluk niet van geld afhankelijk. En toch denken we vaak dat geluk te koop is. Ik heb er voor gewerkt. Het komt mij toe. In de gelijkenis van zo juist heeft Jezus het ook over iemand die dat dacht. Een rijk man wiens land veel had opgebracht. Zoveel dat hij de opbrengst van zijn land niet kon bergen. Hij besluit schuren te bouwen en daarin alles op te bergen. Hij heeft de zaakjes goed geregeld. Hij heeft voor jaren genoeg. Op een handige manier heeft hij z'n pensioen veilig gesteld. Het ziet er zelfs naar uit dat hij eerder kan stoppen met werken. In één klap rijk. Hij kan gaan rentenieren. Een bofkont, deze man. Maar toch wordt het niet één groot succesverhaal. De man komt te overlijden. Hij krijgt niet eens de tijd om te genieten van zijn pensioen. Arme man. Sneu voor hem, zouden wij zeggen.

Maar dat was niet wat Jezus zei. Arme kerel, sneu..... Jezus zei: Dwaas!!

Waarom zei Hij dat. Was het verkeerd van deze man dat hij rijk was. Nee, dat kunnen we niet zeggen. Er zijn plaatsen genoeg in de bijbel aan te wijzen waar rijkdom als een zegen wordt gezien. Dat is het niet. Zelfs het feit dat de man schuren bouwde om zijn bezittingen op te slaan is zo gek nog niet.

Waar het misgaat in dit verhaal is dat de man kiest voor zijn eigen geluk, zijn eigen geluk wordt zijn eigen verdienste, iets was hem zelf toekomt door zijn harde werken. Daar ligt alle nadruk op. Kijkt u maar eens mee hoe vaak de man het over zichzelf heeft.

vs. 17: En hij overlegde bij ZICHZELF....wat moet IK doen....IK heb geen ruimte.

vs. 18: en hij zeide: dit zal IK doen: IK zal m'n schuren afbreken en grotere bouwen, ik zal daarin al het koren en de goederen leggen.

vs. 19: En IK zal tot MIJN ZIEL zeggen (dwz tot zichzelf)

Voor Gód is er in zijn leven geen enkele ruimte. En ook dat laat Jezus heel duidelijk zien. Kijkt u maar gelijk naar de eerste regel van de gelijkenis. Jezus zegt: Het land van een rijk man had veel opgebracht. Het lánd had veel opgebracht. Er was een rijke oogst geweest. Wie had daar voor gezorgd. Die man? Nee. Want God geeft wasdom. Hij doet het graan groeien. Hij zorgt voor de regen en de zon. Daar heeft die man helemaal niks over te zeggen. Dus was er reden genoeg geweest om God te bedanken voor die rijke oogst. Maar van dankbaarheid is bij deze man geen sprake. En in de tweede plaats valt op dat de man bij zichzelf overlegt: wat moet ik doen? Hij overlegt met zichzelf. Hij heeft er geen behoefte aan om in gebed te vragen of God wijsheid wil geven wat hij moet doen. Nee, dit regelt hij zèlf wel. En dan nog iets: waarom heeft deze man er niet aan gedacht om zijn rijkdom uit te delen aan arme mensen? Hij had zoveel gekregen en als je God een beetje kent, dan weet je dat God je rijkdom geeft om uit te delen. Als God ons zegent is dat altijd om zelf ook weer tot zegen te zijn. Maar deze man denkt daar niet aan. Hij denkt alleen maar aan zichzelf. En daarom noemt God hem dwaas. Omdat hij geen rekening houdt met God. En dat is dom en kortzichtig. Want uiteindelijk is het God, Die de zeggenschap over je leven heeft. Ook dat laat Jezus overduidelijk zien. Kijkt u maar naar vers 20: Maar God zei tot hem: Gij dwaas, in deze nacht wordt uw ziel van u afgeëist. God is het die leven geeft en leven neemt. Hij heeft de beschikking over het leven. Want het leven is van Hem. Daar had deze man niet bij stil gestaan. Hij dacht dat hij het leven in eigen beheer had. Maar dat is niet zo. Het leven is van God.

Ziet u, Jezus waarschuwt ons voor hebzucht. Niet omdat Hij ons geen overvloed gunt. Op zich is er niks tegen overvloed en rijkdom. Maar Jezus waarschuwt ons tegen hebzucht omdat het zo gevaarlijk is. Paulus schrijft aan Timotheus (1 Tim. 6:10) dat de wortel van alle kwaad de geldzucht is. Niet het geld zelf, maar de zucht naar geld. Je hart erop zetten. Het hebben, hebben en nog eens hebben kan zo gemakkelijk je leven gaan beheersen. Het streven naar meer, mooier, groter en beter. En dan kan zomaar de gedachte postvatten dat jouw leven en je levensvreugde afhankelijk is van je bezit. Zoals de man uit de gelijkenis ook dacht

dat het rusten, het eten en drinken en het vrolijk zijn door zijn rijkdom gegarandeerd waren. Maar Jezus laat zien dat het uiteindelijk niet je bezittingen zijn waar het leven van afhangt, maar Hij laat zien dat jouw leven van God afhangt. God is de eigenaar van jouw leven. En daarom wijst Hij ons de weg en zegt Hij: verzamel geen schatten voor jezelf, maar wees rijk in God. Dáár moet de prioriteit in je leven liggen.

Eigenlijk is dit een tegenstelling die je kort kunt samenvatten met de vraag: Welke richting kent je leven? Ben je alleen maar op jezelf gericht, of leef je in de richting van God?

De rijke man keek naar zijn oogst, wreef zich in z'n handen en zei tegen zichzelf: Nu kan ik de bloemetjes buiten zetten; ik kan eten, drinken en vrolijk zijn. Maar hij vergiste zich. Want hij had niet met God gerekend. Hij verwachtte het in zijn leven van zijn bezittingen. Maar de dood scheidde hem van zijn kapitaal. En er bleef niets voor hem over. Jezus wil ons voor deze tragiek bewaren. En daarom wijst Hij ons de weg naar God. Want bij God is je leven veilig en zeker. Nu en altijd. Dan zal ook de dood geen scheiding maken. Want God is erbij. Hier en nu, maar ook straks aan de overkant van het graf. En daar gaat het leven verder. Leven in eeuwige vreugde, leven met God.

Daarom, richt je leven naar God. Kies voor het leven. Dat is in onze tijd niet gemakkelijk. Want kerken worden gesloten, het geloof in God vaarwel gezegd. Ondertussen worden we overspoeld door de reclame op de televisie en de vele folders in onze brievenbussen. En onze aandacht wordt vooral gevraagd voor datgene wat we nog niet hebben. Zomaar kan het je leven gaan beheersen. Zomaar doe je mee. Zomaar ben je slachtoffer van de hebzucht. Maar Jezus zegt: Laat je niet gek maken. Pas er voor op. Laat je niet bedriegen door de indruk die gewekt wordt dat je pas gelukkig bent als je dit hebt en dat hebt. Jezus zegt: Kies niet voor je geld en je bezit, want uiteindelijk schiet je daar niks mee op. Maar kies voor God. Kies voor het Leven met een hoofdletter. Want alleen als je Jezus kent kun je echt zeggen: ik ben een rijk mens! Amen.